

ՆԱՐԵԿ ՎՐԴ. ՇԱԲԱՐՅԱՆ

(Վանահայր և Գեղարդի վանքի)

ԱՄԱՆՈՐ...

Պատմության կամ հավիտենության է հանձնվում ևս մի տարի, հինը, 1969 թվականը: Եթե կա հինը, կա և նորը՝ Ամանորը. 1970 թվականը փաստորեն առաջինի՝ հին շարունակությունն է՝ մեր կյանքի շարունակական ճանապարհին, որը մեզ տանում է դեպի մեր լուսավոր վաղը կամ ապագան:

Ամանոր է, ամեն բանի սկիզբը՝ իր առաջին օրով, ծանով ու ծամանակով: Այժմվանից՝ չնչորականացած վաղվա մասին գուշակություններ անելը որքան անիմաստ, նույնքան և ծիծաղելի է: Այդ մասին կխոսվի վաղը, երբ այն կդառնա իրականություն. սակայն ապագայի ծրագրերը անպայման պետք է լինեն այսօրվանից՝ մեր խորհրդածություններով հանդերձ:

Ժամանակի և տարածության մեջ Ամանորը ծամանակի տոնն է և, եթե ուզում եք՝ ինքը ծամանակը: Ահա թե ինչու ապրող ու շնչող մարդը Ամանորներ դիմավորելիս տենչացել է միշտ վերանորոգվող իր երազների լույս-իրականացումը ու վառել անչափ կանթեղներ ու լույսեր թե՛ եկեղեցուց ներս և թե՛ տոնածառերի կամ ամանորյան սեղանների շուրջ: Իսկ այդ լույսերի գունագեղությունն ու բազմազանությունը խորհրդանշել է մարդկանց երազների տարբերությունը, զգացմունքների պեպսիտությունը:

Հոգեկան մեծ հարստություն է երազելը, ավելի մեծ հարստություն է երազները վերանորոգել կարողանալը: Այո, երազներն էլ են հնանում ու կարիք ունենում վերանորոգման: Դա ինքնակատարելագործման ձգտող անհատի հոգեկան կարևոր հատկանիշներից մեկն է: Դա ճշմարտություն է նաև ընտանիքի, ազգի կամ հասարակության համար: Երազելը և միշտ երազները վերանորոգելով դարձյալ երազելը նշանակում է

այսօրվա մեջ տեսնել վաղը, այլ խոսքով՝ մեր անձուկ գոյության սահմանները անհունորեն ընդարձակել, այսօրվա սահմանափակ ժամանակի մեջ իմաստուն կերպով գալիք ժամանակները «գնել»։ «Տեսչիք,—իր խոսքն ուղղելով եփեսացիներին ասել է Պողոս առաքյալը,—որպես ճշմարտի գնացեք. մի իբրև անիմաստք, այլ իբրև իմաստունք. գնեցեք զժամանակս» (Եփես. Ե 15): Լավ է ասված. իմաստուն կերպով ժամանակը «գնել», այսինքն՝ արժեքավորել այն:

Ըստ առածի՝ ժամանակը ոսկի է: Եթե իրոք ուզենանք ժամանակին նյութականացած արժեքավորում տալ, ապա ճիշտ կլինե՞ր ասել, որ այն անգնահատելի գանձ է: Բայց ինչ էլ որ ասենք և ինչպիսի բնորոշում էլ տանք ժամանակ հասկացողությանը, միշտ այն մնում է որպես կյանքի գաղափար, որպես կյանքի չափանիշ: Ուրեմն ժամանակի շրջանակից դուրս կյանքի մասին մտածելը բոլորովին անհնարին է: Եթե կս ժամանակը, կա՛ և կյանքը, քայց մեզ պետք է նախ ժամանակը՝ իմաստուն կերպով «գնված», ապա՝ կյանքը: Արարիչը իր արարածին կյանքը տալիս է ժամանակի մեջ: Նա այն բոլորին շնորհում է հավասարապես, ժամանակի հավասար հատվածով: Արարածները որ այն «գնում» են անհավասար, և հենց դրանով էլ կյանքի պատմությունը դառնում է տարբեր: Ով կյանքում կապի լավ, քաղիս ամբողջական և խորագույն իմաստով, նրա կյանքն էլ կդառնա գեղեցիկ ու անգնահատելի, իմաստալից և արժանի պատմություն դառնալու: Այս առումով է, որ իմաստավորվում և բովանդակություն է ստանում ժողովրդական այն խոսքը, թե «կարևորն այն չէ, թե մարդը ինչքան է ապրում, այլ՝ ինչպես»: Կոմիտաս վարդապետն

